

Bron URL : <https://www.specialisthoogbegaafdheid.nl/werken-hb-kids/onderpresteren-bij-de-kleuters/>

Auteur : Merel Sprong
Bedrijf auteur : www.onderwijsmetstijl.nl

Onze artikelen worden geschreven om te delen. Maar. De artikelen mogen niet gedeeld worden zonder bronvermelding. Wij hopen met onze informatie én dienstverlening bekend te worden op alle scholen van Nederland. Zodat zoveel mogelijk mensen in het onderwijs in staat zijn passend onderwijs te realiseren voor alle (hoog)begaafde leerlingen.

Bang voor onderpresteren bij de kleuters

Niet zo lang geleden kreeg ik in de mail een vraag van een bezorgde moeder. Ze zag haar kind gedurende groep 1 veranderen van een kind vol nieuwsgierigheid en vragen naar een kind dat thuis chagrijnig en bozig was, regelmatig niet naar school wil en woorden als *saai* gebruikte om de dag te beschrijven.

Nu wordt de term 'onderpresteren' nog niet zo vaak gebruikt in de kleuterjaren. En vaak zie je ook dat hier niet structureel en langdurig sprake van is. Gelukkig maar!

Het kan wel helpend zijn om eens te kijken naar signalen die kunnen wijzen op het feit dat er geen passend aanbod is waardoor onderpresteren kan ontstaan.

Hieronder lees je een aantal signalen die je kunt gebruiken:

1 Ontstaat er stout en dwars gedrag?

Dit gedrag las je al terug in de eerste alinea. Er wordt (vaak thuis) een verandering richting stout of dwars gedrag waargenomen. Kinderen die geen passend aanbod krijgen kunnen gefrustreerd raken en midden in deze emoties heel ander gedrag gaan vertonen dan je van ze gewend bent. Niemand is prettig in de omgang als er frustratie of irritatie speelt, ook jonge kinderen niet.

Let er wel op, dit gedrag niet automatisch terug te leiden naar het niet krijgen van een passend aanbod. We hebben allemaal wel eens een periode waarin we wat meer overbelast zijn door bijvoorbeeld de feestdagen. Kijk daarom ook of je andere signalen ziet bij het kind.

2 Vermindert de ontdekkingsdrang?

Ontdekkingsdrang kun je linken aan nieuwsgierigheid. Ontdekken kan zichtbaar plaatsvinden via (fantasie)spel, stoeien, aanraken, nadoen of de gesprekjes die een kind voert. Ouders weten het beste hoe hun kind vóór school leerde en de wereld ontdekte. Zij zullen dan ook als eerste opmerken dat dit gedrag verandert of zelfs helemaal verdwijnt.

De is een heel belangrijk signaal. Want hierin zie je dat de natuurlijke manier van leren die in iedereen aanwezig is, geen uiting krijgt.

Het kan zijn dat het kind op een manier leert die niet past binnen de schoolse setting. Dit wil je wel weten als school. Want de vraag is niet *Hoe passen wij het kind aan voor school?* Maar de vraag moet zijn *Hoe passen wij ons als school aan voor dit kind?* Natuurlijk zijn er grenzen binnen de school, maar zulke gekke manieren van leren hebben kinderen echt niet. Het is een mindset-verandering waard om uit te gaan van de tweede vraag in plaats van de eerste als uitgangspunt te nemen.

3 Zijn er faalervaringen op school?

Niet? Dan is het handig om die (met steun en liefde) in te bouwen voor het kind. Want de vraag is of er geleerd wordt als er geen faalmomenten zijn. Het gebrek zal misschien eerst niet opvallen, daar letten we niet vaak op. Maar heftige gedrag zodra er een faalmoment is, kan op een gegeven moment wel gaan opvallen. En hoe later het falen op school plaatsvindt, hoe vervelender dit voor de leerling kan zijn. Denk aan het ontwikkelen van een laag zelfbeeld en het ontstaan van faalangst. Maar tegen die tijd hebben we vaak niet meer door dat dit door een gebrekkig aanbod is ontstaan en ligt het probleem bij de leerling.

4 Past de leerling zich aan?

Soms denk je als leerkracht *die komt lekker mee en dat is een fijne leerlingen in de groep*. Om vervolgens de ouders te spreken en te horen dat ze een totaal ander kind beschrijven. Dat mag er een flink belletje gaan rinkelen! Want wat zorgt ervoor dat de leerling zich op school zich zo prettig gedraagt? Waarschijnlijk heeft hij of zij prima in de gaten *hoe het hoort* en voert vervolgens deze wensen uit als een volleerd acteur.

De vraag is, willen we wel 'acteurs' op school? Of gaan we liever voor het (meer) volgen van de motivatie, interesse en leerstrategie van het kind?

5 Lukt het de leerling niet om op te letten tijdens de les?

Het kan ook zijn dat de leerling juist niet lekker meedoet met de lessen en activiteiten op school. De kans bestaat dat de leerling steeds vaker afdwaalt in zijn gedachten omdat het daar interessanter is dan luisteren naar wat er allemaal gezegd wordt in de les.

We leren op deze manier kinderen een slechte instructiehouding aan. Hoe lang houdt jij het vol om te luisteren naar een verhaal dat je al tien keer gehoord hebt? Ik ken mensen die elke keer hetzelfde luisterboek luisteren omdat ze daar zo lekker bij in slaap vallen. Dit zegt toch genoeg lijkt mij?

Je gedachten kunnen een stuk boeiender zijn dan de wereld om je heen. Vraag de leerling eens naar zijn gedachten (zonder te oordelen) in plaats van boos te worden op het wegdromen!

6 Is het doorzettingsvermogen afgenomen?

Doorzettingsvermogen is er van nature. Maar wel voor de activiteiten die we zelf kiezen. Het kan zijn dat dit vermogen afneemt. Dat de frustratie tolerantie lager wordt. Dit valt pas op als er werk of activiteiten op niveau zijn. Ouders merken dit vaak als eerste omdat ze gewend zijn aan een kind dat bijvoorbeeld meedenkt over raadseltjes. Als het hier plots geen interesse meer voor is, als er niet eens een denkproces gestart wordt om mee te denken, dan valt dit op.

7 Ouders en leerkrachten: jullie hebben elkaar nodig!

Dit zijn zo even wat punten op een rij. Signalen waaraan je kunt gaan zien of er passend aanbod is voor een kleuter (of peuter!). Voor het signaleren is het wel belangrijk dat:

A - Je als leerkracht accepteert dat je de ouders nodig hebt. Dat je beide misschien een heel ander kind waarneemt, zegt niks over goed of fout. Het zegt iets over de waarde die het heeft als jullie samen een team vormen dat het beste wil voor het kind.

B - je als ouders niet te lang wacht om de signalen van thuis te delen op school. Pas op dat je eigen emmer van frustratie niet overloopt voor je contact zoekt. Vertel duidelijk hoe je kind leerde / zich gedroeg voordat school begon en wat je bemerkt aan veranderingen.

Niks missen?

Vind je ons blog interessant en wil je meer verhelderende en praktische informatie ontvangen? Schrijf je dan in voor onze nieuwsbrief: <https://wijssein.activehosted.com/f/30>